

130/2003. (XII. 31.) FVM rendelet

az egri borvidék védett eredetű borairól

A szőlőtermesztésről és a borgazdálkodásról szóló 1997. évi CXXI. törvény (a továbbiakban: Btv.) 2. §-ának 28. pontjában kapott felhatalmazás alapján a következőket rendelem el:

1. § Az e rendeletben meghatározott minőségi, valamint különleges minőségű borok védett eredetű borként hozhatók forgalomba, amennyiben az egri borvidéken mint eredetvédett termőhelyen termelt és e rendeletben meghatározott feltételekkel rendelkező fajtákból és módon készítették.

I. Fejezet

Az egri borvidék védett eredetű borainak szakmai szabályai

A szőlő származási helye

2. § (1) Debrői hárslevelű védett eredetű bort készíteni csak az egri borvidék debrői körzetében Aldebrő, Feldebrő, Tófalu és Verpelét települések termőhelyi kataszterében szereplő szőlőültetvényein termett szőlőből lehet.

(2) Eгри bikavér védett eredetű bort készíteni csak Andornaktálya, Demjén, Eger, Egerbakta, Egerszalók, Egerszólát, Felsőtárkány, Kerecsend, Maklár, Nagytálya, Noszvaj, Novaj, Ostoros, Szomolya és Verpelét települések termőhelyi kataszterében szereplő szőlőültetvényein termett szőlőből lehet.

(3) Eгри bikavér superior védett eredetű bor csak az egri borvidék egri körzetében található, a Btv.-ben meghatározott települések termőhelyi kataszterében egri superior területként szereplő, legalább 300 pont értékű szőlőültetvényein termett szőlőből készíthető.

Szőlőfajta-használat

3. § (1) Debrői hárslevelű védett eredetű bor előállításánál a hárslevelű fajtából származó bor - a Btv. által engedélyezett mértékben - a hegyközségek fajtalistáin ajánlott fajtaként szereplő szőlőfajták borával házasítható.

(2) Eгри bikavér védett eredetű bor legalább három, az adott hegyközség fajtalistáján ajánlott fajtaként szereplő szőlőfajta borának házasításával állítható elő. A termőhelyre javasolt fajták: kékfrankos, kékoportó, kadarka, blauburger, kékmedoc, zweigelt, cabernet franc, cabernet sauvignon, merlot, pinot noir.

(3) Eгри bikavér superior védett eredetű bor az egri borvidék egri körzete hegyközségeinek fajtalistáján ajánlott fajtaként szereplő szőlőfajták közül legalább négyfajta borának házasításával állítható elő úgy, hogy egy fajta aránya sem haladhatja meg az 50%-ot, és nem lehet kevesebb 5%-nál.

Szőlőtermesztés

4. § (1) Az e rendelet hatálybalépésekor meglévő szőlőültetvényen termett szőlőből - a térállástól és a művelésmódtól függetlenül - debrői hárslevelű és egri bikavér védett eredetű bor előállítható, ha az ültetvény tökehiányát és fajtaidegen tökeállományát felmérték, a tökehiány mértéke nem haladja meg a telepítéskori tökeszám 20%-át és ezt a hegyközségi nyilvántartásban rögzítik. A körzet hegybíróiból alakított bizottság a felmérést köteles évente elvégezni. Ha a bizottság azt állapítja meg, hogy a tökehiány nagyobb mértékű a nyilvántartásban rögzítetténel, a termelő védett eredetű borra vonatkozó származási bizonyítványt nem kaphat.

(2) Debrői hárslevelű és egri bikavér védett eredetű borok előállításánál az új ültetvény létesítésének további szakmai követelményei a következők:

- a) az Európai Unió jogszabályainak megfelelő szaporítóanyag,
- b) hektáronkénti 3300 feletti tökeszám, valamint legalább 0,8 méter tőketávolság,
- c) művelésmódként bakművelés, alacsony és közép magas kordon, ernyő vagy más alacsony tökeforma.

(3) Eгри bikavér superior védett eredetű bor előállításához szőlőt az e rendelet hatálybalépésekor meglévő ültetvényeken bármely térállású és művelésmódú ültetvényen lehet termelni. A rendelet hatálybalépését követően telepített ültetvényeknél fajtától függően csak a Guyot, a közép magas kordon és az ennél alacsonyabb

tökeművelésmódok alkalmazhatóak. Az új ültetvényeknél a tőkeszám 4000 tőke/hektárnál kevesebb, a tőtávolság pedig 0.8 méternél kisebb nem lehet.

Töketerhelés, termésmennyiség

5. § (1) Debrői hárslevelű és egri bikavér bor előállításához szükséges szőlő termesztésekor a művelésmódoknak és a fajtáknak megfelelő töketerhelést kell alkalmazni. A hektáronkénti termésátlag nem haladhatja meg a 13,6 tonnát. Az Egri Borvidék Hegyközségi Tanácsa (a továbbiakban: EBHT) határozata ennél alacsonyabb termésátlagot is előírhat. Az erről szóló határozatot az adott év április 30-áig közölni kell a körzet hegyközségeivel.

(2) Az egri bikavér superior előállításához szükséges szőlő termesztésekor a töketerhelés 3330 tőke/ha feletti tőkeszámú ültetvényeken legfeljebb 2,5 kg/tőke, 3330 tőke/ha alatti ültetvényeken legfeljebb 3,0 kg/tőke. A hektáronkénti termésmennyiség nem haladhatja meg a 8 tonnát.

A szőlő minősége

6. § (1) Debrői hárslevelű, valamint egri bikavér védett eredetű bor előállításához szüretelt szőlő származási bizonyítványa csak a hegyközség által meghatározott szüret kezdési időpontja után, helyszíni szemle alapján adható ki. A szőlőfürtnek épnek, egészségesnek és a fajtára jellemzőnek kell lennie. A hegybíró a szőlő származási bizonyítványának lebélyegzésével igazolja a helyszíni minősítés eredményét. A szüret kezdési időpontját a szőlőültetvény fekvése szerint illetékes hegyközség határozza meg.

(2) Debrői hárslevelű védett eredetű bort legalább 17 MM° cukorfokú szőlőből lehet készíteni. A borkészítéshez aszúsodott és töppedt szőlő is felhasználható.

(3) Egri bikavér védett eredetű bort legalább 17,0 MM° cukorfokú kékfrankos, kékoportó, kadarka, blauburger, kékmedoc, zweigelt fajtákból, valamint legalább 19,0 MM° cukorfokú cabernet franc, cabernet sauvignon, merlot, pinot noir fajtákból lehet előállítani.

(4) Egri bikavér superior védett eredetű bort legalább 18,0 MM° cukorfokú kékoportó, kékfrankos, blauburger, zweigelt, kadarka fajtákból, valamint legalább 20 MM° cukorfokú merlot, cabernet sauvignon, cabernet franc, pinot noir, kékmedoc fajtákból lehet előállítani.

Szőlőfeldolgozás, borászati technológia

7. § (1) Védett eredetű bor előállítása kizárólag a hegyközség által ellenőrzött, az egri borvidéken pincekataszterben nyilvántartott pincészetekben történhet. A bor előállítása akkor fejeződik be, amikor az Országos Borminősítő Intézet (a továbbiakban: OBI) a forgalomba hozatali engedélyt kiadja.

(2) Debrői hárslevelű bor készítésének további szakmai követelményei a következők:

- a) kézi szüretelés, a szőlőt a szüret napján fel kell dolgozni;
- b) a debrői hárslevelű minőségű szőlők feldolgozását a többi szőlő feldolgozásától elkülönítetten kell végezni;
- c) a préselés csak szakaszos üzemi szőlőpréssel végezhető;
- d) kötelező a must tisztítása és szabályozott erjesztése;
- e) a tárolóhelyiség csak megfelelő hőmérsékletű vagy természetes pince lehet;
- f) a bort palackozni és értékesíteni csak a szüretet követő év február 1-jétől lehet;
- g) a bor palackozása az eredetvédelmi feltételeknek megfelelő, az OBI által engedélyezett és az EBHT által nyilvántartásba vett palackozókban történhet.

(3) Egri bikavér bor készítésének további szakmai követelményei a következők:

- a) az egri bikavér minőségű szőlők feldolgozását a többi szőlő feldolgozásától elkülönítetten kell végezni;
- b) a szőlőcefrét legalább 8 napig héjon keresztül kell erjeszteni;
- c) a savtartalom csökkentése vagy növelése kémiai úton nem történhet;
- d) az ajánlott fajták közül legalább három szőlőfajta borának házasításával állítható elő úgy, hogy egy fajta aránya sem haladhatja meg az 50%-ot, és nem lehet kevesebb 5%-nál,
- e) a bort fahordós érleléssel kell előállítani;
- f) a bort palackozni és értékesíteni csak a szüretet követő év november 1-jétől lehet;
- g) a bor palackozása az eredetvédelmi feltételeknek megfelelő, az OBI által engedélyezett és az EBHT által nyilvántartásba vett palackozókban történhet.

(4) Egri bikavér superior védett eredetű bor készítésekor a must cukortartalmát növelni, valamint a bor színösszetételét, színárnyalatát festőborral javítani és a savtartalmát kémiai úton megváltoztatni nem lehet. A

borkészítés módja a „héjonerjesztés”, amelyet csömöszöléssel, valamint körfejtéssel kell elvégezni. Az erjesztési, macerálási időtartam legalább 14 nap, amelyet a szüreti és a préselési időpont bejelentésével, valamint a pincenaplóba történő bejegyzésével a bortermelő köteles ellenőrizhetővé tenni. Az erjesztéshez csak szükséges esetben lehet fajlesztőt használni, minden egyéb esetben a termőhelyen kialakult élesztőflórával történő erjesztés szükséges. A bort legalább egy éven keresztül fahordóban, majd ezt követően legalább hat hónapig palackban kell érlelni. Egri bikavér superior védett eredetű bort csak a szüretet követő második év április 30-a után, palackozva lehet forgalomba hozni.

A bor minősítése

8. § (1) A debrői hárslevelű és az egri bikavér védett eredetű borok forgalomba hozatalának feltétele - a Btv.-ben meghatározott eljárás előtt - az Egri Borvidék Borminősítő Bizottsága (a továbbiakban: EBBB) által végzett érzékszervi bírálat.

(2) Az egri bikavér superior védett eredetű bor forgalomba hozatalához szükséges - a Btv.-ben meghatározott eljárás előtti - érzékszervi minősítést két különböző, sorrendben egymást követő bírálat során kell elvégezni. Az első érzékszervi minősítést az EBBB, a második minősítést az Egri Bikavér Superior Konzorciuma végzi.

Jelölés, forgalomba hozatal

9. § (1) A címkén a bor megnevezése kiegészül a „védett eredetű bor” megjelöléssel. Az évjáratot a főcímkén fel kell tüntetni.

(2) Debrői hárslevelű és egri bikavér védett eredetű bort csak palackozva lehet forgalomba hozni. A palackozási kötelezettség nem vonatkozik az adott termőhelyen belül a termelő által, saját pincéjében, helyben fogyasztásra kerülő, saját termelésű boraira.

(3) Egri bikavér superior védett eredetű bor palackozása csak az egri borvidéken történhet. A palackokon a jelölést, valamint a bor forgalomba hozatalát a Btv. szerint kell elvégezni. A címkén a bor megnevezése kiegészül a „védett eredetű superior bor” megjelöléssel.

(4) Az egri borvidék védett eredetű borai ellenőrzésének a Btv.-ben meghatározott szabályain kívül a termelők szigorúbb szabályokat állapíthatnak meg, így a borok eredetéért és minőségéért további termelői felelősséget vállalhatnak.

II. Fejezet

Az egri borvidék védett eredetű borai termelésének, nyilvántartásának és ellenőrzésének közös szabályai

Bejelentések

10. § A szőlőtermelő és felvásárló minden év április 30-áig köteles bejelenteni, hogy védett eredetű szőlőt vagy bort kíván termelni, illetve előállítani. A bejelentés új hegyközségi tag esetén a tevékenység megkezdésekor kötelező.

A szőlőtermés minősítése

11. § (1) A védett eredetű bor előállításához szüretelt szőlő származási bizonyítványát csak az illetékes hegyközség által, fajtanként meghatározott szüret kezdési időpontja után, a helyszínen mért szőlőtermés mennyiségének és mustfokának megállapítását követően a hegybíró adja ki.

(2) A szőlő származási bizonyítványának kiadásánál a hegyközségek csak az EBHT által egységesen megállapított bélyegzőket használhatják.

A mintavétel, palackozás, jelölés és készletezés szabályai

12. § (1) A hegyközség feladata az, hogy - a védett eredetű bor védelmének biztosítása érdekében az illetékességi területén lévő, valamint a hegyközség által védett eredetű borra kiadott származási bizonyítvánnyal rendelkező borászati üzem rendszeresen ellenőrizze. Ennek során ellenőrzi a pincében lévő, forgalomba hozatali engedéllyel rendelkező, védett eredetű bor mennyiségét, valamint - mintavétel, valamint azt követően az EBBB borbírálatának útján - a bor minőségét.

(2) A mintavételt csak az illetékes hegyközség hegybírója végezheti el a vámhivatal által jóváhagyott mintavételi szabályzat szerint. A mintavételt követően a hegybíró az ellenmintát a helyszínen hagyja.

(3) A mintavételt végzők a borászati üzem palackozási szándékának bejelentését követően kötelesek a helyszínen meggyőződni a bor forgalomba hozatali engedélyében foglaltak betartásáról.

(4) A bort palackozó borászati üzem alapvető kötelezései a következők:

a) betartja a működési területe szerinti hegyközség rendtartásának előírásait,

b) gondoskodik a tároló és a palackozó üzemének pincekataszteri nyilvántartásba vételéről,

c) nyilvántartást vezet a védett eredetű borkészletéről, annak változásáról a hatályos jogszabályban foglaltaknak megfelelően,

d) jelenti a védett eredetű borral kapcsolatos készletváltozást az egri borvidék illetékes hegybírójának,

e) lehetővé teszi az ellenőrnek, hogy betekinthesse a védett eredetű bor nyilvántartásába,

f) lehetővé teszi és eltűri a bortároló helységben a védett eredetű bor készletének ellenőrzését és a mintavételezést a palackozásra váró lédig tételek, valamint a lepalackozott védett eredetű bor esetén.

(5) Az egri borvidéki palackozókban történt palackozás esetén a címkén, illetve palackon a „termőhelyen palackozva” felirat feltüntethető.

Nyilvántartások

13. § A szőlőültetvényre és borászati üzemre vonatkozó nyilvántartások a következők:

a) a szőlőültetvény kataszteri nyilvántartása;

b) a szüreti helyszíni szemlérlől szőlő jegyzőkönyv, amely tartalmazza a termelő azonosító adatait, a helyszínen becsült termés mennyiségét, a refraktométerrel (korrekcióval - hitelesített műszerrel) mért mustfokot, a termés egészségi állapotának leírását, a minősítő nevét, a minősítés dátumát;

c) a szőlő és bor származási bizonyítványa;

d) a védett eredetű borok mintavételi jegyzőkönyve;

e) az EBBB minősítés jegyzőkönyve és határozata;

f) az OBI forgalomba hozatali engedélye, valamint vizsgálati jegyzőkönyve;

g) a palackozási és ellenőrzési jegyzőkönyv;

h) a pincekataszteri nyilvántartás;

i) a jövedéki adóról és a jövedéki termékek forgalmazásának különös szabályairól szóló törvényben, a Btv.-ben, valamint ezek végrehajtási rendeleteiben szereplő egyéb nyilvántartások.

Adatszolgáltatás

14. § (1) A bor termelőjének a termelési és értékesítési változásokról és a készletről, a nyilvántartásokba történt bevezetések alapján a negyedévet követő hó 15-éig kell adatot szolgáltatni az illetékes hegyközség hegybírójának, aki a hegyközségi összesített adatokat a negyedévet követő hónap 20-áig megküldi az EBHT-nak.

(2) A bort palackozó borászati üzem a forgalomba hozatali engedéllyel rendelkező védett eredetű bortétel továbbfeldolgozás céljára történő értékesítése esetén köteles értesíteni a vevőről az illetékes hegyközség hegybíróját az adásvételi szerződés megkötését követő 8 napon belül.

(3) A borászati vállalkozás palackozási szándékáról 48 órával a palackozás megkezdése előtt értesíti az illetékes hegyközség hegybíróját és az EBHT-t.

15. § E rendelet a kihirdetését követő 15. napon lép hatályba.